UCHWAŁA NR XXII/122/2026
RADY GMINY JAKUBÓW

z dnia 30 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.), w związku z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz.49 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów na lata 2026-2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jakubów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Damian Domański

Załącznik do uchwały nr XXII/122/2026

Rady Gminy Jakubów

z dnia 30 marca 2026 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE JAKUBÓW NA LATA 2026-2028

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Jakubów opracowano na podstawie art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stanowi on samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem programu jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych oraz środowiska rodzinnego.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. [Sasal, 2005, s. 16–19].

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

·ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz.49 z późn. zm.),

·ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz.1214 z późn. zm.),

·ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz.1673 z późn. zm.),

·ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz.2151).

·ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.1939),

·ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U. z 2024 r., poz.1829),

·Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jakubów na lata 2026-2035.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2026–2028. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Jakubów.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie.

Według stanu na dzień 31.12.2025 r. Gmina Jakubów liczyła 5018 mieszkańców (w tym 2525 kobiet i 2493 mężczyzn). Liczba dzieci w wieku od 0 do 17 lat w w/w okresie wynosiła 1102. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 53 osoby (26 kobiet i 27 mężczyzn), z czego jedynie 3 osoby pobierało zasiłek dla bezrobotnych.

Tabela nr 1. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

	Liczba rodzin	Liczba rodzin z dziećmi	Liczba osób w rodzinach

2023	113	23	220
2024	105	23	221
2025	92	26	202

* Źródło: dane własne GOPS w Jakubowie.

Dane z 3 ostatnich lat wskazują na spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka. Jednym z powodów zmniejszenia się liczby korzystających z pomocy było wprowadzenie programów rządowych, które poprawiły sytuację finansową rodzin z dziećmi. Bardzo istotną rolę w udzielaniu pomocy rodzinom odgrywa świadczona przez pracowników socjalnych Ośrodka praca socjalna. I tak w 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 109 rodzin (206 osób), w 2024 roku – 101 rodzin (209 osób), w 2025 roku - 89 rodzin (198 osób).

Najczęstszym powodem korzystania przez rodzinę ze świadczeń pomocy społecznej w 2025 roku było: niskie dochody, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Sytuację taką obrazuje zamieszczona niżej tabela nr 2.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2023-2025 z podziałem na powody trudnej sytuacji życiowej

Powody trudnej sytuacji życiowej	**2023**	**2024**	**2025**
ubóstwo	51	40	33
bezdomność	1	2	2
bezrobocie	18	16	12
potrzeba ochrony macierzyństwa	12	9	11
niepełnosprawność	29	24	23
długotrwała lub ciężka choroba	39	25	18
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	14	11	6
przemoc domowa	2	0	2
alkoholizm	14	8	7
zdarzenia losowe	4	0	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	0

* Źródło: dane własne GOPS w Jakubowie.

Wg stanu na dzień 31.12.2025 r. w rodzinach zastępczych przebywało 7 dzieci z terenu gminy Jakubów. Z czego: w spokrewnionej rodzinie zastępczej 6 dzieci, w niezawodowej rodzinie zastępczej 1 dziecko. W pieczy zastępczej instytucjonalnej przebywało 3 dzieci. Ponadto w 2025 roku 1 osoba opuszczająca, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą otrzymała pomoc na zagospodarowanie i usamodzielnienie.

Kształtowanie się pieczy zastępczej na terenie gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Liczba dzieci z terenu gminy Jakubów umieszczonych w pieczy zastępczej

Rok	**2023**	**2024**	**2025**
Liczba dzieci	11	11	10

* Źródło: dane własne GOPS w Jakubowie.

Ważnym narzędziem wspierającym rodzinę, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest asystent rodziny. W Gminie Jakubów zatrudniony jest jeden asystent rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi jej prawidłowe wychowywanie przebywających w niej dzieci. Głównym zadaniem asystenta jest niedopuszczanie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania

kryzysów występujących w rodzinie. Asystent rodziny organizuje i prowadzi prace z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta ma służyć realnym potrzebom rodziny. Asystent kierowany jest przede wszystkim do pracy z rodzinami, w których sytuacja dzieci małoletnich wymaga wsparcia zewnętrznego. Jego rola ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki - zadaniem jest wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródłem wsparcia zewnętrznego.

Tabela nr 4. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

Rok	2023	2024	2025
Liczba rodzin	6	7	6
Liczba dzieci	18	20	17

* Źródło: dane własne GOPS w Jakubowie.

II. Analiza SWOT

Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- zaangażowanie w pracę i duża wiedza pracowników GOPS, - wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, - skuteczna współpraca pomiędzy instytucjami realizującymi zadania wspierania rodziny, - dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnej na poziomie podstawowym, - oferta opieki dla dzieci do lat 3 (żłobek), - realizowanie programów profilaktycznych w szkołach, - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pracowników oświaty i policji	- ograniczone środki finansowe, - utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodzinny, terapeuci uzależnień), - bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe), - bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, - brak rodzin wspierających, - czasochłonne i skomplikowane procedury
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez asystenta rodziny, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - realizacja rządowych programów i możliwości pozyskiwania funduszy unijnych, - edukacja rodziców w szczególności poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzania budżetem domowym	- złożoność problemów rodzinnych, - wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, - zaniki więzi i tradycji rodzinnych, - uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu, - nadal występujący problem rodzin, w których nieprawidłowo realizowane są funkcje opiekuńczo-wychowawcze, - rosnąca liczba dzieci korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zwłaszcza na podstawie opinii, - negatywny wpływ nowoczesnych technologii na rozwój emocjonalno-społeczny dzieci i młodzieży

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcję wspierającą:

·Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jakubowie,

·Urząd Gminy w Jakubowie,

·Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim,

·placówki oświatowe,

·Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jakubowie,

·placówki ochrony zdrowia,

·Policja,

·Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim,

·Zespół Interdyscyplinarny w Jakubowie,

·Organizacje pozarządowe.

III. Adresaci Programu

Adresatami Programu są rodziny z terenu gminy Jakubów przeżywające trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia zależy od prawidłowo spełnianej funkcji przez środowisko rodzinne. Niskie dochody rodziny, powodujące sytuacje, w których nie będzie ona w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Dodatkowymi problemami są często alkoholizm, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka przeżywając trudności w opiekowaniu i wychowywaniu dzieci wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej w każdej sferze życia.

IV. Cele i zadania w zakresie wspierania rodziny.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów na lata 2026-2028 jest stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych

Harmonogram realizacji zadań programu przedstawia poniższa tabela

Zadanie i działania	Wskaźnik realizacji zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
Cel 1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
1.1 Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	- liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania, - liczba rodzin korzystających z różnych form zasiłków (celowe, okresowe), - liczba dzieci otrzymujących stypendia oraz wyprawki	GOPS, Urząd Gminy, Placówki oświatowe	2026 2027 2028
1.2 Zatrudnienie asystenta rodziny, którego zadaniem jest objęcie wsparciem rodzin niewydolnych wychowawczo.	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	GOPS	2026 2027 2028
1.3 Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego: pomoc prawna, psychologiczna i inna.	- liczba rodzin korzystających z porad	PCPR, GOPS	2026 2027 2028
1.4 Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie (kursy, szkolenia).	- liczba szkoleń i kursów, liczba uczestników	MCPS, PCPR, GOPS	2026 2027 2028
1.5 Prowadzenie pogadanek i warsztatów dla rodziców.	- liczba pogadanek i warsztatów - liczba uczestników	PCPR, Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GOPS	2026 2027 2028
1.6 Zapewnienie rodzinom	- liczba rodzin wspierających	GOPS	2026

pomocy w formie rodzin wspierających.			2027 2028
1.7 Podejmowanie zintegrowanych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba powołanych grup roboczych	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	2026 2027 2028
Cel 2. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży			
2.1 Monitorowanie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	- liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych monitoringiem	GOPS, PCPR, Placówki oświatowe	2026 2027 2028
2.2 Spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży	- liczba dzieci biorących udział w spotkaniach	PCPR, Placówki oświatowe, GOPS	2026 2027 2028
2.3 Organizacja zajęć dodatkowych wspierających proces dydaktyczny. Zajęcia świetlicowe w ramach działalności opiekuńczej.	- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	Placówki oświatowe, GOPS	2026 2027 2028
2.4 Realizacja programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	GKRPA, PCPR, Placówki oświatowe, GOPS	2026 2027 2028
2.5 Organizacja czasu wolnego, wypoczynku letniego i zimowego	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku letniego i zimowego	GKRPA, PCPR, Placówki oświatowe, GOPS	2026 2027 2028
Cel 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej			
3.1 Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	- liczba dzieci, których pobyt w pieczy zastępczej dofinansowano	GOPS	2026 2027 2028
3.2 Praca edukacyjno-terapeutyczna z rodzicami, którym ograniczono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.	- liczba uczestników zajęć terapeutycznych	GOPS, PCPR	2026 2027 2028
3.3 Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- liczba spotkań instytucji zaangażowanych w Program	Wszystkie instytucje zaangażowane w Program	2026 2027 2028

V. Oczekiwane rezultaty.

1. Podniesienie poziomu i rozwoju profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku.

2. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

4. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania.

5. Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

6. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Jakubów, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitorowanie i sprawozdawczość

Niniejszy Program będzie monitorowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jakubowie. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o bieżącą sprawozdawczość, która dotyczyć będzie działań podjętych w ramach określonych celów.

Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań ich realizatorzy zobowiązani są do przedstawienia do końca lutego każdego roku Kierownikowi GOPS sprawozdań z ich realizacji.

Sprawozdanie z wykonania w roku poprzednim zadań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów na lata 2026-2028 Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jakubowie składa Wójtowi Gminy Jakubów w terminie do końca marca każdego roku.

Przewodniczący Rady

Damian Domański

Uzasadnienie

Zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast stosownie do art. 179 ust.2 wyżej cytowanej ustawy Rada Gminy uchwala gminne programy wspierania rodziny biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów na lata 2026-2028 stanowiący załącznik do projektu uchwały zakłada kontynuację zadań realizowanych przez Gminę Jakubów w latach 2023 – 2025 w związku z przyjętym uchwałą nr LIV/331/2023 Rady Gminy Jakubów z dnia 6 marca 2023 roku Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Jakubów na lata 2023-2025. Celem głównym Programu jest stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Program określa zadania oraz przedstawia katalog działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie powyższego celu.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Damian Domański